

Nr 14

Utlåtande i anledning av motion angående de svenska insatserna i det internationella nedrustningsarbetet.

Till utrikesutskottet har hänvisats motion II:488 av herrar *Ericson* i Örebro och *Bergqvist* angående de svenska insatserna i det internationella nedrustningsarbetet.

I motionen framhålls att nedrustningsdiskussionerna på senare år i allt större utsträckning baserats på material som utarbetats av vetenskaplig expertis från de teknologiskt mest avancerade staterna. Den aktiva roll som Sverige spelat vid nedrustningskonferensen i Genève har varit beroende av tillgång till egen sådan expertis. För att Sverige skall kunna fullfölja denna linje måste väsentligt ökade resurser avdelas för nedrustningsarbetet. Hittills har enstaka experter lånats från FOA, försvarsstaben och andra myndigheter för att biträda den svenska nedrustningsdelegationen. Motionärerna önskar förstärka basorganisationen för dessa uppgifter t. ex. genom inrättande av ett statligt nedrustningsverk.

Motionen utmynnar i en hemställan om utredning av de långsiktiga förutsättningarna och formerna för effektiva svenska insatser i det internationella nedrustningsarbetet.

De svenska insatserna i nedrustningskonferensen i Genève sker genom en av Kungl. Maj:t utsedd förhandlingsdelegation, vilken står under ledning av statsrådet Myrdal. Under hennes ledning ägnar sig en UD-tjänsteman på heltid åt nedrustningsarbetet, stationerad i Genève och anmäld som biträdande chef (ambassadör) för delegationen. Den vetenskapligt/tekniska expertisen inom nedrustningsdelegationen utgöres av tre tjänstemän från FOA, som samtliga förfogar över sådana specialkunskaper som är av särskild betydelse i nedrustningsarbetet. I stort sett under hela den tid som nedrustningskonferensen är samlad (7 à 8 månader) tjänstgör någon av dessa vetenskapliga rådgivare i Genève. Under denna tid står vidare en militär rådgivare (överste) till delegationens förfogande. Denne ägnar sig åt utredningsarbete på nedrustningsområdet under de tider han ej tjänstgör i Genève. Till delegationen är dessutom knuten ytterligare en militär rådgivare, f. n. chefen för operationsledningen 2 inom försvarsstaben. Utrikesdepartementets folkrättsakkunnige står till delegationens förfogande som folkrättslig rådgivare. Slutligen ingår i delegationen fyra ledamöter av riksdagen, repre-

Bihang till riksdagens protokoll 1970. 5 saml. 1 avd. Nr 14—15

senterande de fyra stora partierna. Dessa följer i mån av tid arbetet i Genève genom personliga besök.

Ett från den svenska regeringen fristående men i sammanhanget betydelsefullt organ som också bör nämnas är det Internationella fredsforskningsinstitutet i Stockholm (SIPRI) som i initialskedet av sin forsknings- och utredningsverksamhet ägnat huvuduppmärksamheten åt nedrustningsproblemen.

I enlighet med förslag i prop. 1970: 44 har från den 1 juli i år inrättats en särskild byrå på utrikesdepartementets politiska avdelning för handläggning av frågor avseende nedrustning, teknik och vetenskap. Den består av chef (kansliråd) och två tjänstemän. I byrån skall även ingå en vetenskapsman med uppgift att fungera som departementets vetenskaplige rådgivare.

Utskottet delar motionärernas bedömning i fråga om betydelsen av tillgång till vetenskaplig expertis för ett fullföljande av de svenska insatserna i det internationella nedrustningsarbetet. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen är dock resurserna härvidlag ej så obetydliga som motionen kan ge intryck av. I själva verket torde ingen av de i nedrustningskonferensen deltagande delegationerna — med undantag för stormakternas — förfoga över expertis i samma omfattning som den svenska. Inte minst mot bakgrund av den förstärkning av basorganisationen för nedrustningsarbetet som under året har skett finner utskottet ej skäl föreligga att föreslå en utredning med av motionärerna angivet syfte.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen II: 488.

Stockholm den 20 oktober 1970

På utrikesutskottets vägnar:

ARNE GEIJER

Närvarande:

från första kammaren: herrar Arne Geijer (s), Helén (fp), fröken Mattson (s) och herr Virgin (m);

från andra kammaren: herrar Alemyr (s)*, Skoglund (s), Mellqvist (s), Holmberg (m)*, fru Eriksson i Stockholm (s) och herr Ohlin (fp)*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.